

APF *magazine* ZOMER 2025

AANGEBODEN DOOR PENSIOENFONDS APF

***'Ga ik erop voor-
of achteruit?'***

Spaarder
of spender,
wat ben jij?

INHOUD

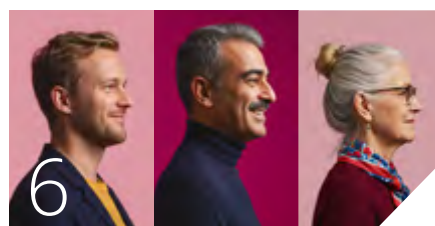
4 'Hoe we beleggingskeuzes maken, blijft straks hetzelfde'

6 Hoe denken jullie over de veranderingen in de nieuwe pensioenregeling?

9 Op mijn lijstje

10 Samenvatting communicatieplan over de nieuwe regels voor pensioen

12 Checklist: financieel fit in 4 stappen

13 'Ook straks blijven we duurzaam beleggen'

14 Pensioenexpert Michel Stok geeft uitleg over de nieuwe regels voor pensioen

16 Pensioen? Interessanter dan je denkt
In gesprek met Evelyne Simons en Coen Verdegaal

18 Spaarder of spender: wat ben jij?

Beste deelnemer,

Voor je ligt het eerste magazine van Pensioenfonds APF. Sinds lange tijd weer eens nieuws van je pensioenfonds bij je in de brievenbus. Dit om aan te geven hoe belangrijk we het vinden dat iedereen goed geïnformeerd is over zijn of haar pensioen. Ook degenen die geen e-mails ontvangen en misschien niet zo vaak onze website bezoeken. Wij willen je hierbij van harte aanbevelen het magazine te lezen. Geef vooral ook je e-mailadres aan ons door. Dan blijf je automatisch op de hoogte. En bekijk zo nu en dan ook onze website. Daar vind je altijd actuele informatie over je pensioen.

We willen je graag uitleggen wat op 1 juli 2026 gaat veranderen aan jouw pensioen. Veel blijft hetzelfde, en natuurlijk gaat ons bestuur er voor zorgen dat alles zo goed mogelijk verloopt.

De Wet toekomst pensioenen is in 2023 aangenomen. Die nieuwe wet vraagt van ons dat we je pensioenregeling aanpassen om te voldoen aan die nieuwe wet.

Ons fonds is kerngezond en we verwachten dat dat ook zo blijft. Er is geen reden om te veel aandacht te besteden aan de soms alarmerende berichten in de pers. We beleggen het geld – jouw geld voor later – op een zorgvuldige en beheerste manier. Bestaande pensioenuitkeringen lopen straks gewoon door en als alles meezit, gaan die als we overgaan zelfs al iets omhoog. We zorgen door spreiding en een reserve voor slechtere tijden voor zo veel mogelijk stabiliteit. Dat helpt om slechtere tijden de baas te worden.

Er verandert wel iets: je moet keuzes maken hoe we de pensioenregeling voor jou moeten inrichten. De werkenden kunnen hun beleggingsprofiel zelf bepalen. Ze kunnen kiezen hoeveel ze willen bijsparen om meer geld voor later te hebben. En als je 58 jaar of ouder bent, kun je een voorlopige keuze maken voor een zogenaamde variabele pensioenuitkering. Dat is een uitkering zoals je tot nu toe gewend bent bij ons fonds. Je kunt eventueel ook voor een vaste uitkering bij een verzekeraar kiezen.

Dat zijn keuzes die je zelf moet maken. Maar wij helpen je daar natuurlijk zo goed mogelijk bij. Dit magazine is de eerste aanzet daartoe.

Bart Kaster

Voorzitter Pensioenfonds APF

Veel leesplezier!

Ruud de Ruijter, beleggingsadviseur
bij Achmea Investment Management

'Hoe we beleggingskeuzes maken, blijft straks hetzelfde'

Verandert het beleggingsbeleid van ons pensioenfonds met de overgang naar de nieuwe regels voor pensioen?

"De manier waarop we beleggingskeuzes maken, blijft hetzelfde. Wel kunnen we de beleggingen beter afstemmen op de leeftijd van individuele deelnemers. Dat is een belangrijke verbetering."

Dat zegt **Ruud de Ruijter**, beleggingsadviseur bij Achmea Investment Management, de vermogensbeheerder van ons pensioenfonds.

Ruud legt uit dat de koers die ons pensioenfonds vaart behoudend is. "Hoe meer risico je opzoekt bij beleggen, hoe groter de kans op hogere rendementen, maar ook op grotere tegenvallers. Wij kiezen voor de middenweg. Door de beleggingen goed te spreiden, bouw je een zekere veiligheid in. Ons doel is om jaarlijks 3% overrendement te halen. Dat lijkt misschien niet zoveel maar voor een pensioenfonds is dat prima. Zo zorg je ervoor dat het totale pensioenkapitaal groter is dan het bedrag dat nodig is om aan alle pensioenverplichtingen te voldoen. Ook kun je het pensioen grotendeels compenseren voor inflatie."

Juiste balans

"Bij ons pensioenfonds nemen we elke beleggingsbeslissing aan de hand van de vier criteria: risico, rendement, kosten en maatschappelijk verantwoord beleggen. Deze vier criteria moeten steeds in balans zijn bij de afwegingen die we maken. Dat geldt voor het huidige beleggingsbeleid, maar ook straks als we overgaan naar de nieuwe regels voor pensioen." Wat wel zal veranderen, is de mix van de beleggingen. Denk aan categorieën als aandelen, obligaties, vastgoed, et cetera. "Dat komt omdat we in de toekomst meer gaan inspelen op de leeftijd van de deelnemers. Ruw gezegd, kun je voor jonge deelnemers met de beleggingen meer risico lopen omdat ze pas over tientallen jaren met pensioen gaan. Als we een keer te maken krijgen met een beurscrash dan zijn er nog genoeg jaren te gaan om dat goed te maken. Dat ligt natuurlijk anders bij oudere deelnemers. Bij hen kies je liever voor een meer veilige koers om een financiële dip in de laatste jaren zo goed mogelijk op te vangen." Ruud verder: "Je kunt het ook anders zeggen: als deelnemers jong zijn, ligt er meer accent op het maken van rendement. Naarmate deelnemers ouder worden, verschuift het accent meer. Het gaat dan om het beheersen van risico's en het behouden van het opgebouwde pensioenkapitaal."

Eigen pensioenkapitaal

Met de komst van de nieuwe regeling krijgen deelnemers eigen pensioenpotjes. "Dan is in één oogopslag te zien hoeveel pensioenkapitaal je hebt opgebouwd. Je krijgt meer zicht op je geld. Ook krijg je de mogelijkheid om aan te geven hoe 'jouw geld' moet worden belegd. Je kunt kiezen uit drie risicoprofielen: meer risico, gemiddeld risico of minder risico."

Ruud begrijpt goed dat lang niet iedereen het fijn vindt om straks zelf beleggingsbeslissingen te nemen. "Veel deelnemers willen helemaal niet met beleggen bezig zijn. Ze vertrouwen erop dat hun geld bij het pensioenfonds in goede handen is. Dat is ook prima. Mensen die geen keuze maken, komen automatisch uit bij het standaardprofiel (neutraal). Dat is een soort gemiddelde risicohouding die past bij de leeftijd van de deelnemer op dat moment."

Meebewegen met de economie

Ruud wijst op nog een andere verandering. "De wet schrijft nu voor dat pensioenfondsen een ruime buffer moeten aanhouden. Met die buffer zijn financiële schokken op te vangen, bijvoorbeeld bij tegenvallende beleggingsresultaten. Bij de start van de nieuwe regeling gaat een groot deel van die buffer rechtstreeks naar de pensioenpotjes van deelnemers en de gepensioneerden. Doordat we de buffer verdelen, krijgt iedereen er extra pensioen bij; dat is natuurlijk fijn. Wel zit er ook een keerzijde aan. Door het uitdelen van de buffer vermindert ook het vermogen van het pensioenfonds om financiële tegenvallers op te vangen. Het jaarlijkse beleggingsresultaat is straks direct terug te zien in de pensioenpotjes. Die potjes gaan meer meebewegen met de economie. Verder blijft er een reserve beschikbaar om bij een slechte economie een verlaging van de uitkeringen te voorkomen."

Pensioengerechtigden

Tijdens de opbouw van het pensioen voelen actieve deelnemers deze bewegingen niet direct in hun portemonnee. Dat is wel het geval voor pensioengerechtigden. Om mogelijke verlaging van hun uitkering te dempen, houden we hiervoor een zogeheten risicodelingsreserve aan. Ook berekenen we jaarlijkse beleggingsresultaten niet direct door maar smeren we die over vijf jaar uit. Ook dat heeft een dempend effect.

*Meer informatie over ons **beleggingsbeleid** en de komende veranderingen vind je op onze website. ■*

Lees over ons
beleggingsbeleid op
[www.pensioenfondsapf.nl/
onze-beleggingen/
beleggingsbeleid](http://www.pensioenfondsapf.nl/onz-beleggingen/beleggingsbeleid)

Hoe denken jullie over de veranderingen in de nieuwe pensioenregeling?

Enkele deelnemers aan het woord

Hoe denk je over de nieuwe opzet van jouw pensioen? Alle pensioenfondsen in Nederland krijgen een nieuwe regeling. Ook Pensioenfonds APF. Wat vinden onze deelnemers hiervan? Een belronde leverde de volgende reacties op. Om privacy-redenen zijn de namen van de deelnemers in dit artikel niet hun echte namen.

Mo (45): "Ik weet dat het pensioen meer gepersonaliseerd gaat worden. Ik kan bijvoorbeeld zelf kiezen of mijn pensioengeld met meer of minder risico belegd wordt. Daar ben ik blij mee. Ik ben een belegger en wil graag dat mijn pensioengeld met hoger risico wordt belegd. De kans dat mijn pensioen daardoor ook een stuk hoger uitvalt, is aanzienlijk."

'Flink geprofiteerd'

Het duurt nog even voordat Mo zijn pensioenleeftijd bereikt. "Bijna 25 jaar. Dat is nog lang. Dan kun je als belegger ook nog wel risico lopen. Dat is anders als je vlak voor je pensioen zit. Ik heb bijvoorbeeld ook een beleggingshypotheek. Ook daarbij heb ik al flink geprofiteerd van de stijging van de aandelenkoersen."

De meeste veranderingen door de komst van het nieuwe pensioenstelsel spreken hem aan. Ook dat hij een eigen pensioenpotje krijgt. "Ik weet nog niet precies hoe het in zijn werk gaat. Maar een eigen pensioenpotje klinkt in ieder geval heel duidelijk. Dat je in één oogopslag kunt zien hoeveel pensioengeld je hebt. En als je daar dan ook nog meer zeggenschap over krijgt; ik ben daar wel positief over, ja."

"Ik ben iemand die goed met geld om kan gaan. Er zijn ook mensen die dat niet kunnen. Die schrikken al bij het woord 'beleggen'. Voor die mensen is het natuurlijk anders. Die zitten misschien helemaal niet op keuzevrijheid te wachten, omdat ze niet weten wat ze ermee aan moeten."

'Veel meningen'

Anja (64) heeft alleen pensioen opgebouwd bij Pensioenfonds APF. "Ik heb de informatie die APF stuurde steeds goed gelezen. Ik heb ook wel het gevoel dat ik goed ben geïnformeerd. En ik heb er alle vertrouwen in dat ook het nieuwe pensioen dik in orde zal zijn. Wel vind ik de berichtgeving in de media lastig. Er is eindeloos veel gedoe over: de discussies in de Tweede Kamer en de vele meningen die je hoort. Allemaal erg tegenstrijdig en daar weet ik niet altijd goed raad mee. Sommigen noemen het een casino-pensioen. Daar word ik niet blij van. Ik heb vertrouwen in het pensioenfonds en volgens mij komt het echt wel goed."

'Schommelingen opvangen'

Youssef (50) moet nog wennen aan het idee dat pensioen straks omhoog en omlaag kan gaan door de beleggingsresultaten. Het zou fijn zijn

als daar een soort van ondergrens voor was. "Je hoort vaak dat behaalde resultaten in het verleden geen garantie zijn voor de resultaten in de toekomst. Dat geeft een onzeker gevoel. Ik weet dat de meeste beleggingsjaren positief zijn en dat zal dan ook wel positief uitpakken voor mijn pensioen, maar je moet het wel afwachten of het ook zo uitwerkt. Ik hoop niet dat mijn pensioenbedrag echt op en neer gaat jojoën. Het zou fijn zijn als al te grote duikelingen met een vangnet voorkomen kunnen worden." Ook vindt hij dat hij door het pensioenfonds goed is geïnformeerd. Hij heeft er vertrouwen in dat Pensioenfonds APF het goed heeft geregeld.

'Bezorgd over verandering'

Mark (49) is bezorgd over zijn pensioen. Dat heeft twee redenen. Hij heeft lange tijd in het buitenland gewerkt (vooral in Canada en Frankrijk) waardoor hij een pensioengat heeft opgelopen. "Het pensioen in het buitenland is vaak niet zo goed geregeld als in Nederland." Ook de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel zit hem niet lekker. "De groep 45 jaar en ouder dreigt tussen wal en schip te vallen. Jongeren zijn net begonnen met pensioen opbouwen, ben je rond de zestig dan heb je al bijna volledig opgebouwd. De groep 45-50 valt er precies tussenin. Met alle nieuwe afspraken die er zijn gemaakt, dreigt het pensioen voor die groep volgens mij lager uit te vallen. Daarvoor moet compensatie komen. Die gaat er komen, maar hoe het precies zit, weet ik nog niet."

"Ik ben bij bijeenkomsten geweest van Pensioenfonds APF. Daar is dit probleem

ook erkend. Er is gesproken over mogelijke maatregelen die achteraf kunnen worden genomen. Maar is er nu wel of niet iets zwart op wit beloofd? Mensen in mijn leeftijdscategorie zijn daar bezorgd over." (Redactie: ja, dit staat in de zogenoemde transitieplannen, deze zijn te vinden op onze website.)

Mogelijke compensatie kan volgens hem worden geboden door, bij de verdeling van het pensioenkapitaal van APF over de individuele pensioenpotjes, extra geld uit te keren aan de groep die benadeeld wordt door de nieuwe pensioenopzet. Mark zou graag zien dat het pensioenfonds per leeftijdscategorie mogelijke scenario's zou uitwerken. En daarmee zichtbaar maakt hoe het pensioen in de nieuwe regeling in verschillende omstandigheden eruit kan komen te zien. "Bijvoorbeeld als de beursresultaten langere tijd tegenvallen. Wat zijn dan de gevolgen? Ik weet dat er gerekend wordt. Maar wat is de uitkomst? Dat is voor mij nog een beetje een black box."

'Als je overgaat naar een nieuwe regeling is het goed om samen te gaan'

Deelnemer **Jos (40)** is al goed op de hoogte van de komst van de nieuwe regeling maar hij heeft zich er nog niet erg in verdiept. "Dit is vooral omdat je er als deelnemer weinig invloed op hebt." Afgelopen weken werd er in de Tweede Kamer gestemd over instemmingsrecht voor deelnemers. Hij vindt het prima dat dit niet is doorgegaan, want hij heeft via de vakbond zijn mening kunnen geven. "Als je overgaat

naar een nieuwe regeling is het goed om samen te gaan". Hij vindt het prettig om te weten dat pensioenfondsen de gevolgen van het meebewegen met de economie dempen. Wel heeft hij de indruk dat zijn leeftijdsgroep nadeel ondervindt van het afschaffen van de doorsneepremie: de systematiek waarin jongeren deels voor ouderen betalen. Hij hoopt dat hier straks bij de verdeling rekening mee wordt gehouden en dat er gauw duidelijkheid over komt.

Reactie Pensioenfonds APF

Door de nieuwe regels voor pensioen krijgt iedereen een eigen pensioenvermogen. Daardoor is duidelijker wat je voor je pensioen betaalt (premie) en wat dat oplevert. Je premie wordt straks, net als nu, belegd. Beleggen levert nu eenmaal meer op dan sparen. Door de nieuwe pensioenpremie kunnen mensen van 45 jaar of ouder er bij de overgang op achteruit gaan. Dat is niet de bedoeling. Daarom krijgen zij als er voldoende vermogen is, direct bij de overgang compensatie. En wie nu een BP-regeling heeft, krijgt ook nog compensatie in de vorm van bruto salaris. Met als doel dat dat gebruikt wordt voor aanvulling van het pensioen. De nieuwe pensioenregeling gaat op 1 juli 2026 in. Als de dekkingsgraad op dat moment hoog genoeg is, verdelen we ook nog een deel van onze reserves over de pensioenvermogens van alle deelnemers. Je krijgt er in dat geval dus geld bij. Wij hebben erg veel berekeningen gemaakt.

Daaruit blijkt dat dat de kans dat je er straks op vooruit gaat groot is. Om te voorkomen dat pensioenen heel beweeglijk worden, spreiden we beleggingsresultaten over meerdere jaren. En met een risicodelingsreserve proberen we dalingen van de pensioenuitkeringen zo veel mogelijk op te vangen. Een keer per jaar stellen we de hoogte van je pensioenuitkering opnieuw vast.

Pas als het meerdere jaren economisch slecht gaat, zijn dalingen van de pensioenuitkeringen mogelijk. Maar dat is nu ook al het geval, al hebben we verlagingen van de pensioenen tot nog toe weten te voorkomen. We hebben jaren gehad dat we de pensioenen niet konden verhogen. Ook in de huidige regeling beleggen we het pensioengeld immers en zijn we afhankelijk van de economie.

Als je in het buitenland hebt gewoond, is het niet alleen goed om je pensioen maar ook je AOW te checken. Voor ieder jaar dat je in het buitenland hebt gewoond, heb je 2% korting op je AOW. Als je wil weten hoeveel dat in jouw geval is, kun je dit nagaan bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB) of op www.mijnpensioenoverzicht.nl. ■

Verdeling van het vermogen van het pensioenfonds bij invaren.

huidig pensioenvermogen pensioenfonds

verplichte reserve

voorziening operationeel risico

compensatie

risicodelings-reserve

persoonlijke pensioen-vermogens

Op mijn lijstje

Wil je wat meer achtergrond en uitleg over pensioenen en de aanstaande veranderingen daarin? Wij hebben een aantal interessante websites, podcasts en apps voor je verzameld:

Pensioen

Basisuitleg over pensioen in Nederland en wat er gaat veranderen.

Geld voor Later

Antwoorden op veelgestelde vragen over geld voor later, AOW en pensioen.

Wijzer in geldzaken

Duidelijke en betrouwbare informatie over de nieuwe regels voor pensioen.

Rijksoverheid.nl

Informatief met onder andere een checklist voor als je met pensioen gaat.

Leefjepensioen.nl

Inspiratie voor als je bijna met pensioen gaat of al gepensioneerd bent. Met verhalen, tips en ideeën voor wat je allemaal kunt doen als je met pensioen bent.

Netspar

Meer kennis over je pensioen op doen? Ideaal voor wie verdieping zoekt.

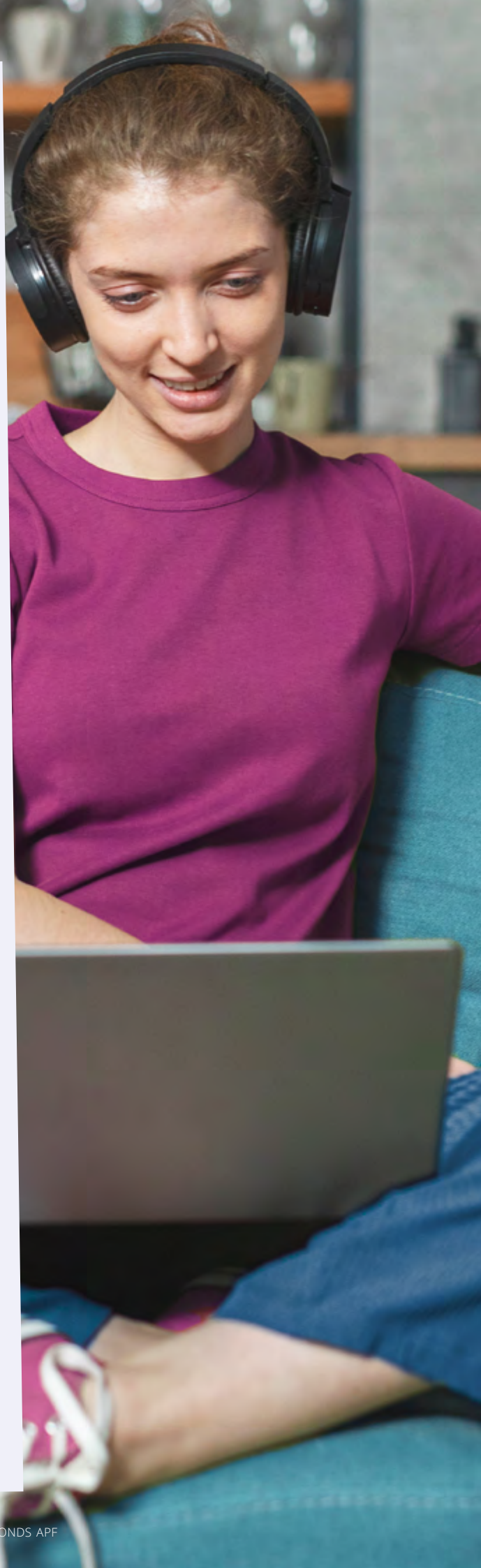
pensioenduidelijkheid.nl

Website van de overheid over het nieuwe pensioenstelsel.

Podcast Netspar Pensioen & Wetenschap

Waarom zijn woorden én cijfers belangrijk als het gaat om je nieuwe pensioen?

Samenvatting

Communicatieplan over de nieuwe regels voor pensioen

Onze tijdlijn

2025

Via deze tijdlijn kun je zien wanneer je van ons informatie over je nieuwe pensioen kunt ontvangen.

- **Iedere maand:** nieuws op onze website over je nieuwe pensioen
- **Ieder kwartaal 2025:** digitale nieuwsbrief over de nieuwe regels voor pensioen
- **Webinars voor 55+:** inzicht in je pensioen en het nieuwe pensioen
- **Eind juni 2025:** magazine voor iedereen over je nieuwe pensioen

→ **Oktober 2025:** brochure over je nieuwe pensioen en de gevolgen daarvan voor o.a. van baan veranderen en met pensioen gaan

→ **Campagne e-mailadressen:** zodat je makkelijk informatie over je nieuwe pensioen kunt ontvangen

→ **Mei 2025:** wat vind jij?
Pensioenbarometer

→ **Vanaf 1 januari 2026:** nieuwe 6-maandenbrief

→ **Kwartaal nieuwsbrief digitaal**

→ **Kwartaal 1 2026:** Campagne werkgevers: 'Wat je moet doen voor je pensioen'

1. Afspraken

Jij krijgt door de nieuwe regels voor pensioen met belangrijke wijzigingen te maken. Die zijn gebaseerd op de Wet toekomst pensioenen. Afspraken over pensioen vallen onder de arbeidsvoorwaarden. Daarom bepalen werkgevers en werknemersvertegenwoordigers hoe de afspraken over jouw nieuwe pensioen er uit zien.

2. Implementatieplan

Die afspraken liggen vast in en zogenoemd transitieplan. Dit plan heeft Pensioenfonds APF uitgewerkt tot een implementatieplan. In dat plan staat hoe ons pensioenfonds de gemaakte afspraken kan uitvoeren.

Van afspraken tussen werkgevers
en werknemers naar uitvoering van
de nieuwe regels voor pensioen

2026

→ **Voorjaar 2026:** webinars over het nieuwe pensioen
→ **Eind mei 2026:** themamagazine over de inschatting van je nieuwe pensioen
→ **Juni 2026:** eerste inschatting van je nieuwe pensioen per brief

→ **Juli 2026:** informatie over je nieuwe pensioen in Mijn Pensioen
→ **Oktober 2026:** tweede inschatting/definitieve inschatting van je nieuwe pensioen

→ **Derde Pensioenbarometer**

→ **Vierde Pensioenbarometer**

→ **Vijfde Pensioenbarometer**

3. Communicatieplan

Onderdeel van het implementatieplan is een communicatieplan. In dat plan geven wij aan:

- Wanneer je informatie van ons ontvangt
- Hoe je die informatie van ons ontvangt
- Waarom je informatie van ons ontvangt
- Wat de gevolgen van de nieuwe regels voor pensioen voor jou persoonlijk zijn

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) ziet er op toe dat wij je goed informeren. Daar heeft de AFM ook een aantal spelregels voor opgesteld. Ons communicatieplan is gebaseerd op die spelregels.

CHECKLIST

Financieel fit in 4 stappen

Vlak voor de zomer is een mooi moment om je financiële doelen opnieuw vast te stellen. Waar wil je voor sparen en hoeveel mag je komende vakantie kosten? Bekijk ook de extra tips.

1 MAAK EEN FINANCIEEL OVERZICHT

Een goed financieel plan begint bij weten waar je staat. Maak een overzicht van je inkomsten, vaste lasten en uitgaven. Gebruik hiervoor een eenvoudige Excel-sheet (er zijn ook handige apps waarmee je jouw uitgaven en inkomsten bij kan houden).

 EXTRA TIP: check maandelijks op een vaste datum het saldo van je betaal- en spaarrekening.

2 CHECK JE PENSIOEN

Vergeet niet je pensioen mee te nemen in je overzicht. Je pensioen kan veranderen als je persoonlijke situatie verandert. Als je bijvoorbeeld minder gaat werken, gaat samenwonen of gaat scheiden. Op **Mijn pensioen** vind je altijd actuele pensioenbedragen. En in de toekomst ook die van je nieuwe pensioen. Met de **pensioenkeuzehulp** heb je snel inzicht in je toekomstige pensioensituatie. Of de keuzes die je in deze keuzehulp maakt uiteindelijk mogelijk zijn, zie je in de pensioenplanner.

 EXTRA TIP: Heb je ook pensioen opgebouwd bij andere werkgevers? Kijk dan op mijnpensioenoverzicht.nl Hier zie je ook de AOW bedragen.

3 GEEF JE SPAARPOT EEN DOEL

Sparen is leuker als je weet waarvoor je spaart. Denk aan een reis, een verbouwing of vroegpensioen. Het is handig om drie tot zes maanden aan vaste lasten achter de hand te houden.

 EXTRA TIP: Automatiseer je spaargedrag. Zet een vast bedrag opzij zodra je salaris binnenkomt.

4 VERLAAG JE VASTE LASTEN

Kijk kritisch naar je abonnementen (voor streamingsdiensten waar je misschien nooit naar kijkt), verzekeringen, sportschool en energiecontracten. Veel mensen besparen door over te stappen of te onderhandelen.

 EXTRA TIP: Gebruik vergelijkingssites voor verzekeringen en energiecontracten.

CHECK JE PENSIOEN: DE LINKS

Mijn pensioen

Pensioenkeuzehulp

*mijnpensioen-
overzicht.nl*

‘Ook straks blijven we duurzaam beleggen’

Bij de beleggingen hebben wij oog voor duurzaamheid. Ook als we overgaan naar de nieuwe pensioenregeling. “Deelnemers krijgen meer keuzevrijheid, maar ons pensioenfonds blijft verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid”, zo stelt beleggingsspecialist *Willeke Pieters*, lid van ons bestuursbureau.

Duurzaam beleggen is volgens Willeke belangrijk. Ze legt uit dat we pas beleggen in een bedrijf als er is gekeken naar de ESG-kenmerken. ESG staat voor aandacht voor het milieu, sociale aspecten en goed bestuur. “Wij geloven dat bedrijven die hier positief mee omgaan op de lange termijn betere rendementen laten zien. Daarmee snijdt het mes aan twee kanten. Het zorgt voor een beter beleggingsresultaat en tegelijkertijd dragen we bij aan een betere wereld”, zegt Willeke.

‘Minder risico’

Willeke verwijst als voorbeeld naar de Volkswagen-dieselaflaite (2015) met de sjoemel-software, waarmee Volkswagen testresultaten op milieugebied manipuleerde. “Naast de milieu-schade heeft ook de waarde van het bedrijf op de beurs een enorme klap opgelopen. Dit voorbeeld laat goed zien hoe belangrijk het is om als pensioenfonds te investeren in bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen en ESG serieus nemen. Naast het maatschappelijk effect wordt het risico op financiële afstraffingen verkleind.”

Duurzaamheid krijgt steeds meer aandacht. Toch is het niet zo dat wij gericht op zoek zijn naar allerlei duurzaamheidsprojecten om in te investeren, zoals windmolenparken

of biologische landbouw. “Die vorm van impactbeleggen is voor ons niet weggelegd. Daarvoor zijn we als fonds te klein en zijn de risico’s te groot. Duurzaam beleggen moet uitgebalanceerd gebeuren. Met voldoende oog ook voor rendement, kosten en risico.”

Willeke benadrukt dat het van belang is dat het beleggingsbeleid aansluit bij de wensen van de achterban. “Hoe denken onze deelnemers over duurzaamheid? Hoe ver willen ze gaan? Dat willen we in de nabije toekomst graag nog een keer onderzoeken. Bijvoorbeeld: hoe moeten we omgaan met oliebedrijven? Wat zijn daar de ideeën over? Dat willen we graag weten.” In 2023 is al eerder een (algemeen) duurzaamheidsonderzoek gehouden.

Wat doen we concreet?

Willeke: “We doen meer dan alleen bedrijven beoordelen aan de hand van ESG-maatstaven. Ook sluiten we heel concreet bedrijven en sectoren op voorhand uit. Zo investeren we niet in bedrijven die de normen van de Global Compact* van de Verenigde Naties ernstig schenden. Ook producenten van tabak en controversiële wapens, zoals clusterbommen, sluiten we uit. Dat geldt ook voor bedrijven die een groot deel van hun omzet halen uit steenkolen, teerzanden en schalieolie.”

Dialogo aangaan

Naast uitsluiten van bedrijven proberen we ook om bedrijven op duurzaamheidsgebied te stimuleren en 'bij te sturen'. "Samen met andere financiële instellingen gaan we met grote concerns in gesprek over hun bedrijfsvoering. We gaan de dialoog aan over hun duurzaamheidsdoelstellingen. Ook gebruiken we ons stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen." Tenslotte zorgen we er met onze beleggingen voor dat bedrijven blijven voldoen aan het 'CO2 Reductiepad'. Willeke legt uit: "Hierdoor verminderen we stap voor stap de CO2-uitstoot van onze beleggingen, in lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs."

Meer informatie over duurzaam beleggen vind je op onze website onder het kopje 'Onze beleggingen'. ■

** Global Compact van de Verenigde Naties is een wereldwijd initiatief dat bedrijven oproept om duurzaam en maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Het doel van het Global Compact is om bedrijven te stimuleren om hun strategieën en activiteiten af te stemmen op tien universele principes op het gebied van: mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie.*

Lees over duurzaam beleggen op www.pensioenfondsapf.nl/onze-beleggingen/beleggingsbeleid/duurzaam-beleggen

Pensioenexpert Michel Stok geeft uitleg over de nieuwe regels voor pensioen en beantwoordt de meest gestelde vragen.

"In de nieuwe pensioenregeling hebben deelnemers meer keuzemogelijkheden dan in de huidige pensioenregeling. Dat past bij deze tijd; er is meer behoefte aan individueel te maken keuzes. En dan heb ik het niet alleen over keuzes hoe je pensioenkapitaal kunt beleggen. Er zijn ook meer pensioen technische keuzes te maken, die leg ik graag aan je uit." Aan het woord is Michel Stok, hij werkt als pensioenexpert bij ons bestuursbureau.

Welke keuzes heb je in de huidige pensioenregeling?

Wat niet iedereen weet, is dat je in je huidige pensioenregeling keuzes kunt maken. Je kunt bijvoorbeeld eerder of later met pensioen gaan. Of beginnen met een hoger pensioen en later een lagere pensioenuitkering. Sommige

mensen doen dat, omdat ze aan het begin van hun pensioen nog willen gaan reizen. Of hun huis gaan verbouwen. Je kunt ook eerst met een lager pensioen beginnen. Dat wil je misschien als je ook op een andere manier pensioen hebt opgebouwd. Dat pensioen kan je dan eerst laten uitkeren. Je spreidt dan als het ware jouw pensioen. Je kunt ook met deeltijd pensioen als je wat minder wilt gaan werken, maar het toch fijn vindt om er in inkomen niet teveel op achteruit te gaan. Je blijft dan ook nog gedeeltelijk pensioen opbouwen.

Je ouderdomspensioen uitruilen met je partner kan ook

Nog een keuzemogelijkheid is dat je het pensioen voor jezelf kunt ruilen met pensioen voor je partner. Misschien ben je alleenstaand, of hebben jij en je partner allebei afzonderlijk

voldoende inkomen. Als je partner jouw pensioen bij jouw overlijden niet nodig heeft, kan je dit omzetten in een hoger pensioen voor jezelf. Of juist omgekeerd.

Op 1 keuze na zijn de huidige keuzes er straks in de nieuwe pensioenregeling ook. Alleen de keuze voor starten met een hoger pensioen en later overgaan naar een lagere pensioenuitkering vervalt. Verder komen er in de nieuwe regeling nog een aantal nieuwe keuzes bij.

Kun je beter onder de huidige regeling met pensioen gaan?

In de nieuwe regeling komen er beleggingskeuzes en de keuze voor een vast of variabel pensioen bij. We krijgen ook vaak de vraag of je niet beter onder de huidige regels met pensioen kunt gaan. Want dan zou je niets met de nieuwe regels te maken hebben. Dit laatste is niet waar. Iedereen krijgt met de nieuwe regels te maken. Of je nu voor of na 1 juli 2026 met pensioen gaat. Aanvullend krijgen we dan de vraag of het financieel uitmaakt of je voor of na 1 juli met pensioen gaat. We hebben om deze laatste vraag te kunnen beantwoorden veel berekeningen gemaakt. Daaruit blijkt dat het eigenlijk niet veel uitmaakt of je voor of na de invoering van de nieuwe regels bij ons met pensioen gaat. Voor de fijnproevers: we hebben hiervoor zogenoemd 'maatmensberekeningen' gemaakt. Of je voor of na 1 juli 2026 met pensioen gaat, is in euro's een tientjeskwestie, meer of minder per maand.

Beleggingskeuzes en je pensioenkapitaal

Net als nu beleggen we je pensioen straks. Wat wel verandert, is dat je straks een eigen pensioenvermogen hebt. Daardoor zie je duidelijker wat je pensioen kost en wat het beleggen voor jouw pensioen oplevert. Je kunt straks kiezen voor meer of minder risico. Als je jong bent is iets meer risico nemen verstandig. Je kunt een daling in de beleggingen nog makkelijk goed maken. Door wat meer risico te nemen, neemt de kans op een hoger pensioen toe. Ben je al ouder, dan kun je straks ook kiezen om voorzichtiger te beleggen. Want ga je richting je pensioen, dan wil je niet dat er nog grote tegenvallers op je pad komen.

De keuze om eerder met pensioen te gaan, heeft de grootste gevolgen voor je pensioen

Ik denk dat de belangrijkste keuze voor je pensioen het moment is waarop je dat laat

ingaan. In onze berekeningen gaan we er standaard vanuit dat je op je 68e met pensioen gaat. Wil je op je 64e met pensioen? Dat kan, maar dan bouw je wel vier jaar minder pensioen op. Door eerder met pensioen te gaan, moet je pensioen ook langer worden uitgekeerd. Daardoor wordt het pensioenbedrag lager. Of dat erg is? Dat hangt af van eventuele andere inkomsten die je hebt. En van je bestedingspatroon.

Wat is een betere keuze? een variabel of vast pensioen?

Dat is een nieuwe keuze, een belangrijke ook. Welk pensioen is beter? Daar hebben we veel berekeningen op losgelaten. Dat zijn weer de al eerder genoemde maatmensberekeningen. Die berekeningen zijn overigens nog niet afgerond, maar uit de grafiek bij dit artikel, kun je opmaken dat een variabel pensioen waarschijnlijk voor een hoger pensioen zorgt dan een vast pensioen.

Kies je voor een vast pensioen? Dan wordt dit pensioen nooit meer verhoogd. Tenzij je een vaste stijging -inflatiecorrectie- wilt inkopen. Maar als je dat wilt, begin je bij de start van je pensioen met een lagere uitkering. Zekerheid kost nu eenmaal geld. En als je voor een vast pensioen kiest, ga je naar een verzekeraar. Ons pensioenfonds biedt namelijk geen vast pensioen aan. Voordeel is natuurlijk wel dat je uitkering gegarandeerd is.

Kies je voor een variabele uitkering? Dan blijf je die uitkering van ons pensioenfonds ontvangen. Dat pensioen beleggen we voor je. Zoals gezegd, blijkt uit onze berekeningen dat een variabel pensioen gemiddeld genomen hoger is. Je mag daarom bij ons eigen pensioenfonds een hogere uitkering verwachten.

Heb je hierover nog vragen?

Neem dan contact op met ons klantteam.

*Ze zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 8.30 en 12.30 op **013-462 33 12**.*

Pensioen? Interessanter dan je denkt

In gesprek met Evelyne Simons
en Coen Verdegaal

Evelyne is sinds 1 maart bestuurslid bij Pensioenfonds APF. Coen is al zes jaar bij het fonds betrokken als directeur van het bestuursbureau. Allebei zijn ze enthousiast over pensioen. "Er is nooit een saaie dag in de pensioensector." Ze vertellen meer over de belangrijke ontwikkelingen rondom de nieuwe pensioenregeling en waarom het zo belangrijk is op de hoogte te zijn.

Evelyne: "Heel veel mensen beseffen niet dat er elke maand een flink bedrag van je salaris naar je pensioen gaat. Dat is geld voor later - voor jezelf. Juist daarom moet je weten wat ermee gebeurt." Binnen het bestuur ligt de focus van Evelyne op communicatie. Coen z'n achtergrond ligt in het risicomanagement maar hij houdt zich nu bezig met alle aspecten van het pensioenfonds. Coen: "Pensioen heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt de afgelopen twintig jaar. Er verandert veel en je leert elke dag. Zeker met een overgang naar een nieuwe pensioenregeling."

Een grote verandering komt eraan

Het fonds staat nu op een belangrijk punt. Het bestuur is druk bezig met alle voorbereidingen voor de nieuwe pensioenregeling. De documenten om toestemming te krijgen voor de overgang naar die nieuwe regeling gaan bijna naar toezichthouder De Nederlandsche Bank. "Als alles goedgekeurd wordt, gaat op 1 juli 2026 de nieuwe regeling in. Daar is heel veel werk aan voorafgegaan," vertelt Coen. "Ook voor de implementatie op 1 juli 2026 moet er nog veel gebeuren, maar we zijn op de goede weg."

EVELYNE

'Deelnemers krijgen op een gegeven moment de vraag om keuzes te maken. Bijvoorbeeld: wil je meer of minder risico nemen met je pensioen? Wil je een vast of een variabel bedrag per maand? Wil je extra sparen voor je pensioen?'

De grote keuzes zijn gemaakt

De belangrijkste keuze is al gemaakt: de sociale partners hebben gekozen voor een flexibele regeling. Dat betekent dat deelnemers straks meer keuzevrijheid krijgen. Bijvoorbeeld of je kiest voor een vast of variabel pensioen als je met pensioen gaat, hoeveel risico je wilt lopen met je beleggingen tijdens de opbouwfase en over bijsparen.

Het biedt nieuwe kansen

"Niet alle fondsen kiezen voor deze vorm," zegt Evelyne. "Het brengt dan ook extra uitdagingen met zich mee, vooral in communicatie." "Maar het biedt ook kansen om de nieuwe regeling beter aan te laten sluiten bij wat deelnemers zelf willen", voegt Coen toe. "We helpen daarbij om de keuzes te maken, stap voor stap. Op basis van een onderzoek naar hoe deelnemers tegen risico aankijken, hebben we drie 'lifecycles' ontworpen: standaard, offensief en defensief. De vorm van de lifecycles past bij de levensfasen waarin de deelnemers zitten."

COEN

‘Hoe vaak maak je mee dat je een nieuwe regeling ontwikkelt? Dat er een nieuw stelsel komt? Dat is natuurlijk een unieke gebeurtenis. Je doet het voor de deelnemers. Dat maakt het heel belangrijk én extra leuk.’

Wat betekent dit voor de deelnemers?

Wil je een vast of een variabel pensioen? Hoeveel risico wil je nemen met je pensioenpot? Wel of niet bijsparen? “Om de juiste keuze te maken, is duidelijke communicatie extra belangrijk”, benadrukt Evelyne. “Daar komt uitleg over via nieuwsbrieven, filmpjes en webinars. Ook op de website staat al veel nuttige informatie. En je kunt altijd bellen met vragen,” benadrukt ze. “Want soms is het gewoon fijner om met iemand te praten die meedenkt over jouw persoonlijke situatie. Blijf dan zeker niet rondlopen met vragen. Je hoeft het niet alleen te doen.”

Meer dan alleen geld voor later

Zowel Evelyne als Coen benadrukken hoe belangrijk het is om goed op de hoogte te zijn: “Net zoals je ieder jaar je belastingaangifte doet, is het slim om ook stil te staan bij je pensioen. Ook - of juist - als je jong bent. Want geld dat je nu opzijzet, groeit het langst mee. Pensioen

gaat echter over meer dan alleen inkomen na je werk. Het gaat ook over wat er gebeurt als je overlijdt of arbeidsongeschikt raakt. Of als je van baan wisselt. Pensioen is dus ook belangrijk bij veranderingen in je leven.”

Heerlijk om je hoofd even leeg te maken

De afgelopen maanden waren intensief voor de bestuursleden – en het werk is nog niet klaar. “Het was en is inderdaad flink aanpoten,” beaamt Coen. “Maar gelukkig geeft het ook energie.” Evelyne knikt instemmend. Voor Coen werkt ontspanning het best thuis bij zijn gezin, met vrienden of tijdens een balsport. Evelyne woont aan het water en stapt bij mooi weer ook graag op de boot of haar supboard. “Na een lange dag is het heerlijk om je hoofd even leeg te maken. Dat helpt echt om in balans te blijven.” “We zijn tenslotte nog niet met pensioen!”, voegt Coen er lachend aan toe. ■

EVELYNE EN COEN

‘Pensioen is interessanter dan je denkt. En vooral verschrikkelijk belangrijk voor je eigen toekomst. Kijk op onze website. Lees de informatie. En als je vragen hebt, laat het ons weten.’

Spaarder of spender: wat ben jij?

Hoe we met geld omgaan, verschilt enorm van persoon tot persoon. De een spaart ijverig voor later, de ander leeft bij de dag en geniet volop van het moment. Tussen die twee uitersten zit nog een hele wereld van geldgewoontes, keuzes en gevoelens. Herken jij jezelf in de Genietende Spender, de Voorzichtige Spaarder, de Onzekere Dromer of misschien de Praktische Planner? Lees hun verhalen en ontdek: spaarder of spender – wat ben jij?

Marianne (30) PAYROLL ANALYST

De Genietende Spender

'Elke dag is een feestje'

"Voor mij is elke dag een feestje.

Ook op m'n werk. Veel mensen denken dat ik de hele dag met cijfertjes bezig ben, maar dat valt reuze mee. Ik heb veel lol met m'n collega's. Zo wil ik ook leven. Op het werk en ook thuis. Ik hou van shoppen, lekker uit eten gaan of gewoon spontaan iets leuks ondernemen. En reizen natuurlijk, dat is m'n grootste hobby."

'Het komt heus wel goed'

"Sparen ben ik het type niet voor. Ik weet dat ik het eigenlijk wel zou moeten doen. Maar het komt er gewoon niet van. Op m'n werk hoor ik vaak hoe belangrijk het is om naar mijn pensioen te kijken. Maar ik ben pas dertig! Het komt heus wel goed. Mijn ouders leven gelukkig nog. Ergens in mijn achterhoofd weet ik dat er ooit een erfenis zal komen. Tuurlijk weet ik ook wel dat het slim is om een buffertje op te bouwen. Want later wil ik ook leuke dingen kunnen doen. Het liefst zou ik een balans vinden: nu genieten van mijn geld, maar toch ook een beetje sparen voor later. Maar eerlijk is eerlijk: ik kijk er een beetje van weg. Als ik moet kiezen tussen een verre reis boeken of geld opzijzetten, dan weet ik het wel!"

Arjan (45) OPERATOR

De Voorzichtige Spaarder

'Ik vind iets al gauw te duur'

"Bij ons thuis was sparen echt een ding. Altijd zorgen dat je iets achter de hand hebt; het is me met de paplepel ingegoten. Als kind had ik al een kinderrekening bij de Rabobank. Elke maand kwam er een klein bedrag bij. Daar zorgden m'n opa en oma voor. Op een gegeven moment stond er 100 euro op! Voor mij als kind was dat enorm. Tot op de dag van vandaag spaar ik nog steeds. Ik beleg niet; gewoon traditioneel sparen. Zelfs toen de rente negatief was."

"Ik heb eerder moeite met geld uitgeven. Ik vind bijvoorbeeld een restaurant of het theater al gauw te duur. Een nieuwe bank, of een nieuwe TV, dat vind ik prima, als het nodig is tenminste. Daar heb je jaren plezier van."

'Ik wil niet wakker liggen om geld'

"Voor mij betekent sparen zekerheid en rust. Ik wil niet wakker liggen over geldzaken, en helemaal niet als ik straks met pensioen ben. Daarom wil ik ook alles van mijn nieuwe pensioen weten. Want straks heb je een heel leven gewerkt en moet je geen zorgen meer hebben. Ik houd alles keurig bij. Ik weet precies wat we nodig hebben. Dat komt helemaal goed."

Edwin (50) PACKAGING ENGINEER

De Onzekere Dromer

'Geld interesseert me niet'

"Mijn vriend en ik wonen in een verbouwde boerderij met flink wat grond. Tuinieren is onze grote hobby. We hebben een klassieke Engelse tuin aangelegd, met kronkelpaadjes, gezellige zitplekjes en veel bloemen. Stiekem gaat daar best veel geld inzitten. Altijd hebben we wel weer nieuwe wensen en ideeën.

M'n vriend wil paarden en ik zou bijvoorbeeld graag een klein watervalletje in de tuin willen aanleggen. We wonen heerlijk, maar alles bij elkaar zijn onze vaste lasten best hoog. Volgens mij kunnen we het prima betalen. Mijn vriend regelt dat allemaal. Ikzelf kijk zelden op onze bankrekening."

'We willen graag bij de zee gaan wonen'

"Het liefst zouden we nog een keer willen verhuizen naar een huis aan zee vlak achter de duinen. Sinds we elkaar kennen gaan we jaarlijks een weekje naar Zeeland. Altijd naar dezelfde plek. We kennen de omgeving daar goed en iedere keer zeggen we tegen elkaar hoe graag we hier zouden wonen. Maar dan moeten we wel klaar zijn met werken. Of we dan genoeg geld hebben? Hoe het precies zit met ons pensioen; ik heb geen idee. Misschien moeten we er toch eens voor gaan zitten. Het voelt nu als een soort black box. Maar het komt er gewoon niet van. Ook omdat geld me niet interesseert. Het komt nu eenmaal gewoon zoals het komt, maar misschien moet ik me er toch eens in gaan verdiepen."

Sophie (64) COLOR MATCHER

De Praktische Planner

'Ook straks kunnen we nog elke winter naar Tenerife'

"Ik ben van de lijstjes. Of het nou is voor kerstmis, of voor de grote schoonmaak, of als we op vakantie gaan; overal heb ik checklijstjes voor. Dat vind ik fijn én dat heb ik mij aangeleerd. Ook alles wat we uitgeven aan geld en wat er binnenkomt, houd ik bij. Per maand een

huishoudboekje. Soms kijk ik terug wat het verschil is met maanden in vorige jaren. Dan zie je goed dat we meer uitgeven. Als het te hard gaat, trek ik aan de bel."

'Ik maak overal lijstjes van. Dat geeft me houvast'

"Nog een paar jaar dan ga ik met pensioen. Mijn man al over twee jaar. De AOW en onze pensioenen samen zijn genoeg om van te leven straks. Dat heb ik al lang uitgezocht. Eigenlijk kunnen we gewoon doorleven zoals we nu doen. Het enige verschil is dat we niet zoveel overhouden voor extraatjes. Maar gelukkig hebben we zelf ook nog wat gespaard, dus dat komt wel goed. We gaan graag naar Tenerife in de winter. Dat blijven we doen en dat kan ook. Dat sommetje heb ik natuurlijk al gemaakt. Ik verwacht dat mijn nieuwe pensioen straks bij dat sommetje zal aansluiten."

Geldzaken zijn persoonlijk en sterk verbonden met hoe je in het leven staat

Misschien herken je jezelf direct in een van deze types, of zie je juist van alles een beetje terug. Wat je situatie ook is: bewust omgaan met geld – of dat nu sparen of uitgeven betekent – begint met inzicht. Van je inkomen en uitgaven nu en van straks. Ook omdat je straks een nieuw pensioen krijgt. Want of je nu plant, droomt, spaart of leeft van dag tot dag, uiteindelijk wil iedereen hetzelfde: financiële rust en ruimte om te genieten. ■

Elk jaar ontvang je een **pensioen-overzicht (UPO)** met jouw persoonlijke pensioengegevens. Bekijk het UPO goed. Zo weet je hoe je pensioen ervoor staat. Het UPO vind je bij **Mijn pensioen, Mijn archief**.

mijn.pensioenfondsapf.nl/login

Pensioenkeuzehulp Pensioenfonds APF
De pensioenkeuzehulp geeft op eenvoudige wijze binnen enkele minuten inzicht in je toekomstige pensioensituatie.

pensioenkeuzehulpAPF.nl

Webinar gemist? Kijk het terug

In de eerste helft van juni hebben wij de webinars: 'Bijna met pensioen?' gehouden voor deelnemers van 55 jaar en ouder. Er was een versie voor werkenden en één voor deelnemers die niet meer in dienst zijn. In deze webinars zijn deelnemers bijgepraat over de veranderingen die op 1 juli 2026 ingaan.

En natuurlijk ook over de keuzes die je als deelnemer kan maken voor je pensioen.

Heb je het webinar gemist?
Kijk het hier dan terug.

www.pensioenfondsapf.nl/video/webinar-bijna-met-pensioen-2025